

A Határon Túli Magyarok Titkárságának sajtószemléje

2022. november 17.

A HTMT HÍREI

Domus 25: Újvidék

A Magyar Tudományos Akadémia 25 évvel ezelőtt, 1997-ben indította el a Domus Hungarica Scientiarum et Artium ösztöndíjprogramot. Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság és a Domus Kuratórium a negyedszázados ösztöndíjprogramot a határon túli területeken és Budapesten is konferenciák szervezésével ünnepli. [...] Domus 25 újvidéki ünnepére november 25. [péntek] 11.00 – 14.00 óra között, a VMAT Székházában kerül sor (Vojvode Mišića utca 1.) Köszöntőt mond Csányi Erzsébet, a Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács elnöke, Kocsis Károly, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság elnöke. [...] A rendezvényen a Domus ösztöndíjasok előadásai mellett Kerekasztal-beszélgetést szervezünk a Magyar Tudományos Akadémia szerepe a vajdasági magyar tudományos életben címmel, melynek moderátora Kontra Miklós a Domus Kuratórium elnöke...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) > [teljes cikk 3](#) >

Könyvbemutató a DCH-ban: A magyar filozófia történetírása

Szeretettel meghívjuk a Kedves érdeklődőket a Domus 'Collegium Hungaricum'-ban a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács és a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Filozófiai Intézetének rendezvényére: A magyar filozófia történetírása Módszertan és kutatói gyakorlat című könyv bemutatójára. A kötetet szerkesztette: Mester Béla – Mészáros András, az MTA külső tagja. [...] Időpont: 2022. november 23., 18:00...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) >

Philos Műhelykonferencia 2022

A Philos folyóirat az elmúlt években immár öt alkalommal szervezett műhelykonferenciát a Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia egyik bevezető napján. A folyóirat és annak műhelye elsősorban azt a szerzői gárdát mozgósítja, amely a VMTDK-kon nevelődik ki folyamatosan. A konferencián a humán tudományok, a művészetek és a szépirodalom egyaránt érintetté válik, a programba iktatott könyvbemutatók is elősegítik az interdiszciplináris dialógust. A Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium műhelykonferenciájára ezúttal 2022. november 24. 10.00-15.00 óra között, az Újvidéki Egyetem, Rektorátusán (Dr Zorana Đinđića 1) kerül megrendezésre...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk](#) >

Szerzők és fordítók kerekasztal-beszélgetése

Kulturális Identitás és a Regionális Örökséget Kutató Központ, az Eszéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, a Glotta Nyelvi Intézet és a Zrínyi Magyar Kultúrkör közös szervezésében kerekasztal beszélgetésre kerül sor 2022. november 24. 17.00-18.30 óra között az Esszéki J. J. Strossmayer Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán. A szerzők és fordítók közösen bemutatkoznak a közönségnek, és elmondják a tapasztalataikat a kommunikációval és a fordítási kihívásokkal kapcsolatban...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk](#) >

MTNE 2022: XVIII. Agrártudományi konferencia: Agrártudomány az élhető jövőnk alapja

Az EME Agrártudományi Szakosztálya, a Sepsiszentgyörgyi Fiókegyesülete, a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karának Sepsiszentgyörgyi Tanulmányi Központja, illetve a Kertészmérnöki Tanszéke, valamint az illyefalvi LAM Alapítvány szervesen csatlakozik az EME főszervezésében történő Magyar Tudomány Napja Erdélyben, „Tudomány: út a világ megismeréséhez” mottójú, 21. fórumához. Ezt a XVIII. agrártudományi konferenciájával teszi, amelynek ez évben az alábbi fő célkitűzései vannak: megismertetni az agrártudomány mindennapi életünkben betöltött szerepét és jövőbeni jelentőségét. [...] A konferencia 2022. november 25. 10.00-16.00 óra között, a Sapientia EMTE, Sepsiszentgyörgyi Tanulmányi Központban kerül megrendezésre (Csíki utca, 50. szám - A205)...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk](#) >

MTNE 2022: 13. Matematika és informatika alkalmazásokkal konferencia

Az EME Matematikai és Informatikai Szakosztálya minden évben körülbelül félszáz résztvevővel (hazai és magyarországi egyetemi és középiskolai oktatók) megszervezi a Matematika és informatika alkalmazásokkal konferenciát, amelyen matematikai és

informatikai, valamint módszertani előadások hangzanak el. A konferencián néhány magyarországi és erdélyi szakember szokott rendszeresen plenáris előadást tartani. Ugyanezen a konferencián osztjuk ki 2006-tól a Farkas Gyula-émlékéremet évente három olyan erdélyi matematika- vagy informatikatanárnak, aki jelentős szakmai, pedagógiai eredményt ért el. [...] A konferencia 2022. november 25. 16.00 és november 27. - 12.00 óra között került megrendezésre...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

21. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia (VMTDK)

A 2002 óta évente megszervezett Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia (VMTDK) Kárpát-medencei hatókörű, magyar nyelvű tudományos diákköri mozgalom, amelyben 100-150 hallgató vesz részt új kutatási eredményeivel. A konferenciára megjelenik a rezümékötet. [...] A konferencia 2022. november 25. - 18.00 / 2022. november 27. - 12.00 óra között, az Újvidéki Egyetem különböző helyszínein kerül megrendezésre...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Átadták a KAB 2022. évi tudományos díjait

A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából szervezett konferencia keretében 2022. november 11-én, Marosvásárhelyen adták át a Kolozsvári Akadémiai Bizottság 2022. évi tudományos díjait. A KAB elnöksége a következő erdélyi szakembereknek ítélte oda a díjakat: A Tudomány Erdélyi Mestere Díj: Hollanda Dénes gépészmérnöknek a tudományos képzésben és a kutatásban kifejtett tevékenysége elismeréseként, A Tudományos Kiválóság Díjat Bodó Zalán informatikusnak a tudományos képzésben és a kutatásban kifejtett tevékenysége elismeréseként, Fiala Kutatói Díjat Csíki Ottó közgazdásznak fiatal erdélyi kutatóként a társadalomtudományok területén elért kivételes tudományos eredményéért...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Magyar nyelv és folklór foglalkozások

November 9-én új magyar néptánc tanfolyam indult el Felsőpulyán. November 10-én a Közép-burgenlandi Magyar Kultúregyesület szervezésében szintén ezen a magyarlakta településen felnőtteknek magyar mint idegen nyelv tanfolyam is indult. A foglalkozásokra még lehet csatlakozni...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Arany minősítést szerzett a Csörge Népzenei Együttes

Sikerrel szerepelt és arany minősítéssel térhetett haza a XIV. Vass Lajos Népzenei Találkozó és Verseny büki elődöntőjéről a Csörge Népzenei Együttes. A Burgenlandi Magyar Kultúregyesület felnőttekből álló népzenei csoportja első alkalommal vett részt versenyen. Az arany minősítéssel a területi középöntőbe jutottak...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Zarándoklat Szt. Farkas tiszteletére

Szent Farkas halálának évfordulóján október 31-én, egy harminc fős zarándokcsoport kelt útra Balfról – Kópháza és Harka érintésével – Sopronbámfalvára. Az új kezdeményezést egyházi képviselők közreműködésével magánszemélyek realizálták a szent halálának jubileumi évére készülve. [...] Ehhez kapcsolódóan valósult meg ez a magyar kezdeményezés, St. Wolfgang halálának évfordulóján október 31-én. A zarándokcsoportot Bajkai Csaba balfi plébános áldással bocsájtotta útra, Németh Attila kanonok pedig a pálos-karmelita kolostortemplomban hálaadó szentmisét mutatott be...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Szlovénia megválasztotta első női elnökét

A hivatalos részeredmények alapján biztosnak mondható, hogy a függetlenként induló baloldali Nataša Pirc Musar nyerte meg a szlovéniai elnökválasztás második fordulóját – ő lesz az ország első női elnöke. Az új államfő várhatóan december 23-án teszi le az esküt. [...] Pirc Musar programjában az egészségügyi és nyugdíjrendszer reformja, az éghajlatváltozás elleni küzdelem, valamint a biztonság- és védelempolitika szerepel. Az 54 éves Nataša Pirc Musar 1968-ban született Ljubljánban. 1992-ben szerzett diplomát a ljubljanei egyetem jogi karán...” Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

Lezárult a kétnyelvű oktatás minőségnevelése című projekt

November végén zárul le a „A kétnyelvű oktatás minőségnevelése új oktatási megközelítésekkel a szlovéniai magyar nemzeti közösség és a magyarországi szlovén nemzeti közösség számára” című projekt. A projekt keretében szervezett első találkozón

kedden délután a Magyar Közösség Házában részt vettek a projektben közreműködő iskolák mint felhasználók. [...] A projekt keretén belül közel 60 kisfilm készült (népzenei videó, illetve kézműves foglalkozások felvételei), amelyek a projekt végén felkerülnek az MMÖNK honlapjára...” Forrás: Nepujtag.net: [teljes cikk >](#)

Kötet: A dualizmus muravidéki építésze

Megjelent Piszjak Atilla művészettörténész „Muravidék építésze a dualizmus korában” című tanulmánykötete. A Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet gondozásában kiadott hiánypótló monográfia múlt hétvégén került bemutatásra a Bánffy Központban. A szép számú közönség előtt a szerzővel Balaskó Zsolt építész beszélgetett. [...] A szerző bevezetőként elmondta, hogy a kötetnek, amely a tárgyalt korszak muravidéki (nem csak a kétnyelvű területen lévő) épített örökségének bemutatását célozta meg, volt egy előzménye. Piszjak Atilla a diplomamunka témájául ugyanis Takáts László muraszombati építész munkásságát választotta. A 130 oldalas kötet hasábjaira a Muravidék ismertebb közhasznú, szakrális és magánépületei, valamint azok építészeti jellemzői kerültek...” Forrás: Nepujtag.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Podcast: Lendvai KKK élén Zágorec-Csuka Judit az új igazgató

A Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ Tanácsa tegnapi estinél kinevezte Zágorec-Csuka Juditot, az MTA köztisztületének külső tagját az intézmény élére. Az új igazgató beszámolt a megbízott igazgatói időszakában megvalósított tevékenységekről, valamint ismertette a 2022-es széleskörű kulturális programterv módosítási javaslatát, amit a tanács egyhangúlag jóváhagyott. [...] Mint már a pályázatomban is kiemelttem, a vízióm az, hogy megpróbáljuk a könyvtárat – ami hagyományos tevékenység – modernizálni, a 21. század modern könyvtári folyamataival vinni tovább...” Forrás: Rtv.slo.si: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Podcast: Gaál Péter sorozata a magyar nyelv rokon nyelveiről

A Muravidéki Magyar Rádió Nyelvművelő műsorában Gaál Péter, a Maribori Egyetem Bölcsészettudományi Karának magyar nyelvi lektora egy korábbi összeállításából az észet nyelvről és kulturális vonatkozásairól tudhattunk meg többet, most a manysik nyelvét mutatja be...” Forrás: Nepujtag.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Szentmisével és koszorúzással emlékeztek a pártosfalvi születésű Kühár Flóris bencés szerzetesre

A Moravske Toplice Községi Magyar Nemzeti Öngazgatási Közösség szentmisével és koszorúzással emlékezett meg a pártosfalvi katolikus kápolnánál felállított mellszobránál Kühár Flóris bencés szerzetesre, a falu szülöttjére...” Forrás: Nepujtag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Néptáncszemlére került sor a Szentlászlón

Sorrendben a 8. gyermek néptáncszemlére került sor a szentlászlói Petőfi Sándor Magyar Kultúregyesület szervezésében. Felmenőink öröksége, a néptánc és népzene átörökítése napjainkban leginkább kultúregyesületeink által zajlik. A hagyományaink ismeretének, a közösséghez tartozás érzésének kialakítása már gyerekkorban elkezdődik, és a megmaradás szempontjából nagy jelentőséggel bír...” Forrás: Kapesujtag.com: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Az iskolákban engedélyezték az elektronikus osztálynaplót papíralapú változat nélkül

Ukrajna iskoláiban engedélyezték az osztálynapló elektronikus formában történő vezetését anélkül, hogy arról papíralapú változat is készülne – közölte az Oktatási és Tudományos Minisztérium nyomán az Interfax–Ukrajna hírügynökség. [...] Ezen túlmenően lehetővé vált az oktatási intézmény tevékenysége során létrehozható dokumentumok, köztük a kötelezőek elektronikus formában történő vezetése (kivéve a 70 évnél hosszabb megőrzést igénylő dokumentumokat)...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

MTÜ: Beregszászban is bemutatták a Kárpátalja magyar szemmel című útikönyv ukrán nyelvű változatát

A budapesti és munkácsi bemutatókat követően a beregszászi olvasóknak is bemutatták a Kárpátaljai Magyar Turisztikai Tanács (KMTT) által kiadott Kárpátalja magyar szemmel című útikönyv ukrán nyelvű változatát. A könyvbemutatónak a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola könyvtárának olvasóterme adott otthont november 9-én. [...] „Az útikönyvet igyekeztünk úgy lefordítani és átdolgozni ukrán irodalmi nyelvre, hogy az közérthető legyen azoknak az ukrán ajkú olvasóknak is, akik nem ismerik az ezeréves magyar történelmet” – fogalmazott Tarpai József, a KMTT alelnöke, a könyv szerkesztője, valamint hozzátette: „Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a hozzánk érkező turisták megértsék azt, hogy kik vagyunk mi, magyarok, miért élünk Kárpátalján már több mint ezer éve, és mit teremtettünk itt. [...] Az útikönyv beregszászi bemutatójával a KMTT szakemberei is csatlakoztak a

magyar tudomány ünnepének programsorozatához a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Videó: Kárpátalja Nap és könyvbemutató Brüsszelben

A kárpátaljai magyarság egy erős lokális identitástudattal rendelkező közösség, mely az elmúlt évtizedekben számos sorsfordulót megélt, ezért abban bízunk, hogy ezt a nehéz háborús időszakot is túl fogja élni.” – mondta a Híradónak Bocskor Andrea EP-képviselő a hetedik alkalommal megrendezett Kárpátalja Napon Brüsszelben. Az eseményen kárpátaljai magyar közéleti szereplők részvételével ismertették a jelenlegi ukrajnai helyzetet, de volt színházi előadás is, illetve bemutatták a TV21 munkatársai által forgatott Kárpátaljai Hétköznapiak-2022 című kisfilmet is, mely a helyi magyarság helyzetéről, és háborús segítségnyújtásáról szól. [...] Brüsszelben bemutatták be a Küzdelem a megmaradásért. A kárpátaljai magyarok (1944–2022) című tanulmánykötet angol nyelvű kiadását Struggle for Survival. The Transcarpathian Hungarians (1944–2022) címen...” Forrás: Tv21ungvar.tv: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Cikksorozat: Magyar–szlovák történelmi mítoszok

Miért nincs közös magyar–szlovák történelemtankönyv, és mire lehet jó egy mítoszromboló magazin? Ki volt előbb a Kárpát-medencében? Tényleg ezer évig elnyomták a magyarok a szlovákokat? Kassa mindig is szlovák város volt? Kérdések, amelyek a legjobb magyar–szlovák barátságokat is képesek megosztani és a legkellemesebb céges bulikat és baráti beszélgetéseket is megmérgezni. A Napunk és a Denník N arra tett egy próbát, hogy felmérje, mennyire lehet összehangolni a két nemzet történelemszemléletét a legvitatottabb kérdések mentén. [...] Esterházy János személyének, illetve politikai tevékenységének a megítélése a mai napig heves viták tárgya. Míg az egyik oldalon gyakorlatilag a szlovákiai magyarság egyik szimbólumává vált, akinek nemrég boldoggá avatását is kezdeményezték, addig a szlovák értelmezésben leginkább hazaáruló és fasiszta volt. [...] Vonatkozó tanulmányában Simon Attila, az MTA külső tagja azt emeli ki, hogy Esterházyt a ragaszkodása a hagyományos politikai elvekhez és eszközökhöz az idő előrehaladtával egyre inkább szembe fordította a tisói rendszerrel és a németek háborújával...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Tarics Péter: Köszöntjük a 80 éves Dráfi Mátyás színművész-rendezőt

Dráfi Mátyás Jászai Mari-díjas érdemes művész, színész-rendező november 17-én, azaz ma tölti be 80. életévét. Több ezer előadással, több száz szereppel a háta mögött még mai is szerepel színházi előadásokban, a különböző kulturális rendezvényeken. Ezzel a köszöntővel tisztelgünk több mint hat évtizedes pályája, életműve előtt, gratulálva a kerek életjubiläumhoz. [...] Dráfi Mátyás hat évtizede a felvidéki magyar hivatásos színjátszás legjelentősebb művészegyenlősegeinek egyike, aki nemcsak a felvidéki magyar művészeti értékek népszerűsítése terén ért el komoly eredményeket, valamint szakmai és közönségkerekereket, hanem az egyetemes magyar színházművészet, előadó művészet és irodalom határokön átívelő népszerűsítése terén is...” Forrás: Körkép.sk: [teljes cikk >](#)

Mizerák István (1942-1998) fotókiállítása nyílt meg Kelet-szlovákiai Múzeum Bástya Galériájában Kassán

Mizerák István (1942-1998) fotókiállítása nyílt meg november 15-én a Kelet-szlovákiai Múzeum Bástya Galériájában Kassán (Fazekas u. 7). A fotóművész egész életművét bemutató válogatás 56 fekete-fehér és színes analóg fotóból áll. Gablyasz Edina Lilla és Labuda Krisztina fuvolajátékával nyitották meg a tárlatot. Dominik Béreš, a Kelet-szlovákiai Múzeum igazgatója, a szlovák–magyar kapcsolatokat messzemenően átlagon felüli szintűnek értékelte beszédében, ami a főkonzulátus és annak vezetőjének érdeme...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Helyetkép: A szóránymagyarság bástyái Kassán

Kassán a magyar lakosság társadalmi és politikai háttérbe helyezése kisebbségérzetet és a másodrendűség érzését idézik elő. Bár a népszámlálás és a helyhatósági választások eredményei is lesújtó képet festenek a magyar közösségről, a közel 230 000 lakosú városban megőrzött, illetve kiépült oktatási, kulturális és egyházi bástyák a néhány ezer fős magyarság megmaradását szolgálhatják. [...] A videóban megszólal Kovács Ágnes, a MAJEL Rovás központ igazgatója, és Hanesz Angelika, a helyi Csemadok elnöke is és a városban általuk szervezett programokról informálnak...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: November 17. a szabadság ígérését hozta el, de jöttek a nacionalisták, és a régi rendszer visszazárt

Gaál Lajos geológus, barlangász egyike volt azoknak a rimaszombatiaknak, aki a bársonyos forradalom minden tüntetésén ott volt a Dohánygyár téren, de jelen volt a Független Magyar Kezdeményezés rimaszombati szervezésénél is. [...] Máig rejtély számára, hogyan jutott el a forradalom híre Rimaszombatba akkor, de gyakorlatilag azonnal tudtak mindenről. Elmondása szerint óriási lelkesedést és energiákat szabadított fel mindenkiben az, hogy egyik napról a másikra megszűntek a tabutémák. [...] A forradalmi időszakban én a természetvédelmi munkával voltam elfoglalva. 1989-ben a természetvédelemnél dolgoztam. [...] az Ipoly folyó szabályozásánál veszítettünk, ott nagyon erős nyomás volt. Mi ugyanis vissza akartuk tartani a vizet a természetben, a hivatalos retorika viszont minél több szántóföldet, minél több mezőgazdasági területet akart kijelölni, ezért az úgynevezett meandereket, a folyó kanyarulatait átvágták. [...] 1989. november 17-hez általában a pozsonyi kulcsörgetős óriástüntetések képe kapcsolódik, a bársonyos forradalom eseményeit pedig főleg az abban valamilyen formában részt vállalók elmeséléseiből ismerjük. De hogy nézett ki a bársonyos forradalom a gyerekek szemszögéből?...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

30. Egyetemi Nyelvészeti Napok az újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéken

Az újvidéki Bölcsészettudományi Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékén múlt héten került sor a már hagyományos, Egyetemi Nyelvészeti Napok elnevezésű nemzetközi tudományos konferenciára. A Nyelv és megismerés – Nyelvészeti kutatások határon innen és túl címmel rendezett tanácskozás kiváló lehetőséget nyújtott a legújabb nyelvészeti kutatások áttekintésére határon innen és túl. Négy ország több mint tíz városának tudományos intézményeiből jelentkeztek be előadók. A konferenciát Toldi Éva tanszékvezető, az MTA köztestületének külső tagja nyitotta meg. [...] Ezt követően a jelenlévők meghallgathatták a plenáris előadókat, Žagar Szentesi Orsolyát, aki Zágrábból érkezett, és Igenemek a magyarban és a horvátban – kontrasztív tipológiai és funkcionális megközelítésben címmel tartott előadást...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

A 2022. évi Kristálygömb Díj nyertese Vastag Erna

A Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia 2022. évi Kristálygömb Díját a kuratórium (Kastori Rudolf akadémikus, az MTA külső tagja, Gábrity Molnár Irén és Csányi Erzsébet, akik az MTA köztestületének külső tagjai) egyhangúlag Vastag Ernának ítélte oda a biotechnikai tudományok, a növényélettan, növényanatómia, az abiotikus és biotikus stressztényezők, a városi erdőgazdálkodás terén elért kiváló eredményeiért és a Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferenciákon való kiemelkedő szerepléseiért. [...] Vastag Erna 2018-tól az Újvidéki Egyetem Mezőgazdasági Kara Gyümölcsstermesztési, Szőlészeti, Kertészeti és Tájépítészeti Tanszékének kutató-munkatársa. [...] Eredményei elsősorban angolul és részben szerbül jelennek meg, de vannak magyar nyelvű cikkei is. Bibliográfiájában a legrangosabbak az M21-es, M22-es, M23-as, M24-es többszerzős közleményei, de a legkorábbi publikációk között ott sorjáznak a VMTDK-s rezümék...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Ünnepélyesen átadták Lovas Ildikónak a Szép Amáliák című, újonnan megjelent kötetét

Szerdán délelőtt Virág Gábor, a Forum Könyvkiadó Intézet igazgatója átadta Lovas Ildikó írónak a Szép Amáliák című, újonnan megjelent kötetét. – A Forum régi hagyománya szerint az íróknak személyesen is átadták az új könyvet. [...] Már maga a kutatás is sok erőfeszítést igényelt, nem beszélve arról, hogy magának a történetnek a végiggondolása, illetve az összerakása sem volt egy egyszerű feladat. Az én értelmezésem szerint a mű a kisebbségi sorsunknak, illetve a múltnak egyfajta újraértelmezése. Egy nagyon érdekes cselédregényről van szó, mondta Virág Gábor. [...] Mint azt Tóth Eszter Zsófia a fülszövegben kifejti, a regény alapvető célja a mélyéges emberi humánus ábrázolása, mely korokon, történelmi traumákon átível...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

A zentai Alkotóházban tartották meg a közös projekt záró konferenciáját

A zentai Alkotóházban tartott záró konferencia keretében értékelték az elmúlt egy évben megvalósult Élő archívumok - Emlékezzünk a múltra a közös jövőért elnevezésű projektet. A zentai Történelmi Levéltár és az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark mostani közös projektje immáron a második együtt megvalósított munkafolyamata. [...] Fodor István, a zentai levéltár igazgatója: „Kiadtunk három újabb könyvet, amelyekkel immár hét kötetet számlál ez a bizonyos Élő archívumok sorozat. Több mint húsz rendezvényt, tematikus napokat, nyílt napokat, gyerekfoglalkozásokat, nyári táborokat szerveztünk, mindezt alig több mint egy év alatt, és ezeken összesen mintegy 2 000 résztvevőt, főként fiatalokat, gyerekeket szólítottunk meg.” A projekt fő feladata a 19. és 20. század fordulóján élő ember természet közeli életmódjának bemutatása volt, különös tekintettel az ártéri gazdálkodásra, a hagyományos halászatra, a fakitermelésre és hajóépítésre vonatkozóan...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Az egyhajúvirág védelméről tanácskoztak Hajdújárason

Az egyhajúvirág fokozottan védett faj. Védelmével 2003 óta foglalkoznak Észak-Bácskában. A Szabadkai Homokvidék Különleges Értékű Táj egyik jelképe. Magyarországon és Szerbiában egyaránt küzdenek az egyhajúvirág megmentéséért, ezt a harcot jellemzően pályázati pénzekből valósítják meg. A konferencián a két ország szakértői cseréltek tapasztalatot...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Könyvritkaság Apatinban

Az apatini Duna Menti Németek Templomi Múzeumának könyvtárában mintegy 40 ezer könyv található. A kötetek jó részére padlásokon, pincékben és templomokban akadtak rá a háború után. [...] A könyvtár egyik legbecsesebb darabja Antonio Bonfini itáliai humanista A magyar történelem négy és fél könyve című munkájának egy 1609-ban kiadott példánya is. [...] Boris Mašić történész elmondta: A könyvre a hódsági templomban bukkantunk, nem volt fedele, és rossz állapotban volt. Nem tudtam rögtön beazonosítani. Tavaly, a katalogizálás során jöttünk rá, hogy ez Antonio Bonfini könyve...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Mi a közös vajdasági és koszovói graffitikben?

Az “Északi brigád, Vajdaságot a vajdaságiaknak” felirat a tartományi székváros néhány helyén bukkant fel a napokban. Pontosabban, november 13-án az Ifjú Vajdaság (Mlada Vojvodina) tagjai firkálták a falakra, az a nem formális szervezet, amely azt az álláspontot képviseli, miszerint “Vajdaságnak köztársaságnak kell lennie”. Ugyanezen a napon Koszovó északi részén is megjelentek az Északi brigád graffitije. Ezek azonban a koszovói hatóságokkal szembeni “ellenállásra” szólítottak azokban a napokban. [...] Aleksandar Popov, az újvidéki Regionalizmus Központ munkatársa szerint “provokáció” azonos kontextusba helyezni a Vajdaság elszakadására való törekvést a koszovói intézmények bojkottjára szólító üzenettel...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Kiállítás: Zentától Venezueláig

Tóth István zentai szobrászművész születésének 110. és halálának 20. évfordulója alkalmából nyílt mini tárlat hétfőn este Zentán, a szobrászművész azon műveiből, amelyeket még életében a zentai Városi Múzeumnak adományozott. Az esemény kezdetén a rokonok, valamint a Városi Múzeum munkatársai megkoszorúzták Tóth István szobrát...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Példás magyar–román együttműködés levéltári szinten

A Román Nemzeti Levéltár és a Magyar Nemzeti Levéltár 2011-ben írta alá azt az együttműködési szerződést, melynek értelmében a felek vállalták azt, hogy a kezdetektől 1918-ig a levéltárakban fellelhető erdélyi vonatkozású iratokat, gyűjteményeket bemutatják, az így összegyűjtött adatokból pedig kétnyelvű gyűjteményismertetőt készítenek. Ezek közül a kutatókat segítő útmutatók közül már elkészült hét, melyek közül négyet mutattak be szerdán Nagyváradon a két országos levéltár főigazgatójának a jelenlétében. [...] A levéltári útmutató-sorozatot Szögi László történész, levéltáros, könyvtáros, a budapesti Egyetemi Könyvtár egykori főigazgatója ismertette. Elmondta, hogy rendkívül fontos szempont volt az, hogy minden segédlet két nyelven készüljön el, hogy mindkét fél számára érthető és használható legyen. [...] Az eseményen továbbá elhangzott, hogy a Román Országos Levéltár megkezdte az egyházi anyakönyvi digitalizációját. Első körben 9.500.000 oldalt digitalizálnak...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk >](#)

Miniszterelnök: Románia készen áll arra, hogy eleget tegyen schengeni kötelezettségeinek

Románia készen áll arra, hogy eleget tegyen kötelezettségeinek és a schengeni térség tagjává váljon – jelentette ki szerdán Nicolae Ciucă miniszterelnök, miután az Európai Bizottság (EB) felkérte a Tanácsot, hogy haladéktalanul hozza meg a Románia, Bulgária és Horvátország schengeni csatlakozását lehetővé tevő döntéseket. [...] Romániára nézve felettébb hízelgő jelentést tett közzé az Európai Bizottság (EB), arra kérve a tagállamok állam és kormányfőit tömörítő Európai Tanácsot, hagyja jóvá az ország belépését a schengeni övezetbe. A valóság ugyanakkor távolról sem olyan rózsás, mint azt az EB állítja, írja a G4Media, tényekkel támasztva alá állítását. [...] A konstancai kikötőben szkennerek hiányában az érkező konténerek 96 százaléka megfelelő ellenőrzés nélkül kerül az Európai Unió területére...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Négyszeresére emelték a diákok ingázásának támogatási összegét

Négyszeresére növelte a kormány a lakóhelyüktől eltérő településen tanuló iskolások ingázási költségeinek fedezésére szánt összeget. [...] Egy csütörtökön elfogadott sürgősségi rendelet értelmében 3 km-es távolságig havi 60 lejes ingázási támogatást

biztosítanak, az ennél nagyobb távolságok esetén pedig kilométerenként 6 lejjel egészül ki az összeg. A bentlakásban lakó diákoknak négy oda-vissza út költségeit fedezi az oktatási minisztérium, illetve megtéríti a hivatalos ünnepnapokon utazó iskolások költségeit is...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Marosvásárhelyen ünnepeltük a magyar tudomány napját

A magyar tudomány ünnepe alkalomból az MTA által 2007-ben a 6. területi bizottságként létrehozott Kolozsvári Akadémiai Bizottság egész napos, ünnepi eseménysorozatot szervezett, amelynek helyszínéül a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemet választották. [...] A Tudomány: út a világ megismeréséhez című rendezvénysorozat november 11-én, pénteken délelőtt kezdődött az egyetem Stúdió Színházának előcsarnokában. A jelenlévőket online üzenetben üdvözölte Freund Tamás, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, majd Gábor Csilla, a KAB elnöke és az eseménysorozat moderátora, valamint Novák Csaba Zoltán történész mondott köszöntőbeszédet. A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem rektorának, Sorin Crișannak az üzenetét Ungvári Zrínyi Ildikó olvasta fel, ezt követően Kocsis Károly, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnöke szólalt fel, aki beszédében elmondta az erdélyi tudósok szinte mindegyike a KAB-ba és az Erdélyi Múzeum-Egyesületbe is tömörödik, évről évre újabb fiatal, doktori végzettségű kollégák kéri a felvételüket ebbe a közösségbe, az MTA köztestületi tagságába, ahol majdnem 18.000-en vannak – közülük körülbelül 2000-en Magyarország határain túl magyarként...” Forrás: E-nepujas.ro: [teljes cikk >](#)

Publicisztika: Pár kattintással rendelhető tudományos dolgozat a neten

Mi is kipróbáltuk, könnyen ment: gyakorlatilag bárki vásárolhat online szakdolgozatot és még számlát is kaphat róla. [...] „Talán itt az a legfontosabb, hogy nem beszélhetünk egyértelműen illegális tevékenységről, [...] Ha megnézed, nem titkolják, hogy mivel foglalkoznak, persze picit finomabban fogalmaznak: »tanácsot adnak«. [...] Alanyunk elmondta: A standard ár 1500 Ft volt oldalanként, akár államvizsgáról, akár más típusú munkáról legyen szó. „Ez egy morális szürke zóna, mert voltak olyan megrendelőim, akiknek tényleg szükségük volt a segítségre. Persze a másik véglettel is találkoztam, amikor nulláról kellett kitalálnom mindent. A leggyakoribb viszont az volt, hogy egy rossz állapotú dolgozatot kellett helyrehozni úgy, hogy az jó osztályzatot kapjon” [...] A vásárolt dolgozatok témája kapcsán Rác Béla-Gergely adjunktus szerint sem lehet 100%-ban kiszűrni a csalás lehetőségét, de náluk például több mint fél évig tartó felkészülés és folyamatos konzultáció előzi meg az államvizsga dolgozatok megvédését, így aki utolsó percen megjelenik egy „tökéletes dolgozattal”, anélkül, hogy a vezető tanárokkal egyeztetett volna, azt kizárják a vizsgáról...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Lappangó etnikai feszültségek Alsórákoson: Keveset javult a magyarok és romák viszonya

Érzékenyítő és felzárkóztató projektet bonyolítanak le a Brassó megyei Alsórákoson, ahol tizenegy évvel ezelőtt lincshangulat alakult ki, mert a mintegy másfél ezres, románul beszélő roma közösség több tagja évek óta rettegésben tartotta, fosztogatta a lakosságot. [...] Most a Krónika érdeklődésére többen megerősítették: azóta a helyzet ugyan javult, ám a faluban továbbra is érzékelhető a feszültség. Merthogy a lopások nem szűntek meg, sokan parlagon hagyják földjeiket. [...] Többen panaszoznak, hogy miközben a roma közösség felzárkóztatására, megsegítésére, az általuk lakott falurész fejlesztésére törekednek a hatóságok, a faluközösség más tagjai úgy érzik, sorsukra hagyták őket...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú: Nyáry Krisztián, író

A 28. Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásáron került sor Nyáry Krisztián Így szerettek ök III. című vadonatúj könyvének ősbemutatójára. A szerzővel az új irodalomtörténeti kutatások eredményeiről, az olvasás fontos társadalmi szerepéről, olvasási szokásokról és utazásokról beszélgettünk. [...] Ha már középiskolás korosztályról beszélünk, megkérdezném, hogy ezekkel a könyvekkel van-e esetleg olyan célod is, hogy a mai fiatal generációkat közelebb hozd egy-egy szerzőhöz azáltal, hogy az emberi oldalukat mutatod meg olvasmányos történeteken keresztül? Bizonyos értelemben igen, bár óvok attól, hogy ezeket ilyen tankönyvpótlékként olvassák. A visszajelzések alapján viszont kiderült, hogy érdekesebbé tudják tenni egy szerző életét. [...] Aki középiskolás korában abbahagyja az olvasást, az örökre abbahagyta. Az pedig nagyon nem jó, az egyenesen ösztársadalmi kár, ha felnő egy olyan generáció, aki nem olvas...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Vélemények: A Kárpát-medencei magyar médiatalálkozó tanulsága

Visegradon találkoztak november 11–13-án a Kárpát-medencei magyar médiaműhelyek újságírói és vezető munkatársai. A második alkalommal megtartott tanácskozás résztvevői az egységes magyar médiatér aktuális kihívásaira kerestek válaszokat. [...] Megváltoztak az olvasási szokások. Előtérbe került az online. [...] Az online világban a Facebook-csatornákon keresztül ösztönösen vagy a hírreggátor oldalokról, illetve a keresőmotoroknak köszönhetően oda mennek, amit kidob nekik a rendszer. [...] Egy olyan korban, ahol a figyelemhiány nem egy betegség, hanem egy állapot, az emberek figyelme szétszóródik. Két hétféjú sárkány uralja a médiateret az egész világon: a Google és a Facebook. [...] Az olvasó számára teljesen mindegy, hogy egy tartalom saját anyag-e vagy átvett információ. [...] Pár nappal ezelőtt az egyik legnagyobb erdélyi magyar kiadó szolgálati közleményben írta, hogy a nehéz gazdasági helyzet és annak valószínűsíthetően hosszabb távú fennmaradása arra kényszeríti, hogy tevékenységeit az év végéig

átszervezze. Összeállításunkban a fent leírtakra kerestük a válaszokat. [...] „Ha virtuálisan is leválasztanak a tudásunkról, nem leszünk többé kultúrahordozók és az lesz a vég...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) > [teljes cikk 3](#) >

Kezdődik az Interferenciák fesztivál a kolozsvári magyar színházban

Csütörtökön kezdődik a Kolozsvári Állami Magyar Színház által szervezett 8. Interferenciák Nemzetközi Színházi Fesztivál. A november 17-én rajtoló tizenegy napos fesztivál programjában idén 11 ország 14 társulata szerepel. Tompa Gábor, a fesztivál igazgatója a fesztivált megelőző sajtótájékoztatón elmondta, hogy az Interferenciák Nemzetközi Színházi Fesztivál nyolcadik kiadásának az idei alcíme a Félem / Remény, amely utal a napjainkat meghatározó félelemre, amelyet az elmúlt időszak járvány és háborús helyzete váltott ki. [...] A fesztivál nyitóelőadása a Kolozsvári Állami Magyar Színház Hamlet produkciója...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk](#) >